

straf. Tilsynsmyndigheder mv. vil således – uanset at en person med rimelig grund mistænkes for at have begået et straffbart forhold – kunne gennemføre et tvangsindgreb, hvis det alene sker med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. Der henvises til lovforslagets § 9, stk. 2.

Det anførte indebærer, at en myndighed – selv om der foreligger rimelig grund til mistanke om et straffbart forhold – kan gennemføre eller fortsætte et kontrolbesøg eller andet tvangsindgreb og dermed tilvejebringe oplysninger, der vedrører det mulige straffbare forhold, hvis formålet alene er at tilvejebringe oplysningerne til brug for f.eks. spørgsmål om udstedelse af et påbud eller forbud i medfør af lovgivningen på det enkelte område, spørgsmål om tilbagekaldelse af en tilladelse mv., eller andre spørgsmål, der ikke vedrører fastsættelse af straf.

Hvis formålet ikke er at tilvejebringe oplysninger til brug for en straffesag, kan administrative myndigheder således i forbindelse med varetagelse af deres tilsyns- og kontrolopgaver mv. foretage kontrolbesøg og andre tvangsindgreb, uanset at der hermed tilvejebringes oplysninger, som også vil have betydning for behandling af eventuelle spørgsmål om fastsættelse af straf, herunder for myndighedens vurdering af, om der f.eks. ved at indgive politianmeldelse er grundlag for en videre strafferetlig forfølgning af sagen.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at lovforslaget vil medføre, at tilsynsmyndigheder mv. fortsat i meget vidt omfang kan gennemføre kontrolbesøg og andre tvangsindgreb, selv om der foreligger rimelig grund til mistanke om et straffbart forhold. De forskellige myndigheder vil således efter lovgivningen på det enkelte område i almindelighed have til opgave at varetage en række opgaver, der netop ikke vedrører fastsættelse af straf, og lovforslaget vil som anført ikke være til hinder for at gennemføre tvangsindgreb, hvor formålet alene er at løse sådanne kontrol- og tilsynsopgaver mv.

Lovforslaget vedrører desuden kun begrænsninger i adgangen til at gennemføre tvangsindgreb. Der er med lovforslaget ikke noget til hinder for, at den pågældende tilsynsmyndighed mv. foretager andre sagsbehandlingskridt med det formål at behandle spørgsmål om fastsættelse af straf. I overensstemmelse hermed lægges der ikke med lovforslaget op til nogen ændring af den praksis, der eksisterer på de enkelte områder med hensyn til arbejdsfordelingen mellem tilsynsmyndigheder mv. og politiet. Også i de tilfælde, hvor lovforslaget vil afskære en tilsynsmyndighed fra selv at foretage et tvangsindgreb – og hvor et

tvangsindgreb derfor i givet fald skal forestås af politiet (ofte med rettens godkendelse) efter reglerne i retsplejeloven – forudsættes det således, at der ikke sker nogen forskydning af den øvrige arbejdsfordeling mellem tilsynsmyndighederne mv. og politiet.

Det forhold, at spørgsmål om foretagelse af tvangsindgreb i visse tilfælde skal overlades til politiet, bør derfor ikke i almindelighed medføre ændringer med hensyn til, i hvilket omfang de forskellige tilsynsmyndigheder mv. – efter den praksis, der gælder på det enkelte område – f.eks. undersøger og forbereder en sag, inden sagen eventuelt overgives til politiet med henblik på stillingtagen til, om der skal rejses tiltale. Det bemærkes herved, at det ofte vil være tilsynsmyndighederne, der besidder den særlige faglige ekspertise, som der er behov for ved behandling af straffesager om overtrædelse af lovgivningen på det enkelte forvaltningsområde. Af den grund forudsættes det også, at politiet i tilfælde, hvor et tvangsindgreb efter lovforslaget kun kan gennemføres efter reglerne i retsplejeloven, normalt vil skulle ledsages af repræsentanter for vedkommende tilsynsmyndighed mv. Endvidere vil sagen i disse tilfælde, når tvangsindgrebet er gennemført – i det omfang der er praksis for det på det enkelte forvaltningsområde – kunne sendes tilbage til vedkommende kontrolmyndighed mv. med henblik på yderligere sagsbehandling også af spørgsmål, der vedrører eventuel efterfølgende pålæggelse af straf.

Justitsministeriet er enig med kommissionens flertal i, at de foreslåede begrænsninger i adgangen til at gennemføre tvangsindgreb bør gælde, hvad enten der er tale om tvangsindgreb rettet mod den mistænkte eller mod andre. Justitsministeriet har i den forbindelse ligesom kommissionens flertal lagt vægt på, at hensynet til ikke at omgå retsplejelovens regler om strafferechtsplejen – der indeholder bestemmelser om ransagnings mv. både over for mistænkte og over for ikke-mistænkte personer – taler for at begrænse forvaltningsmyndighedernes muligheder for at kunne foretage tvangsindgreb ikke blot i forhold til en mistænkt person, men også i forhold til ikke-mistænkte personer, der indgår i sagen. Der henvises til lovforslagets § 9, stk. 3.

Endvidere kan Justitsministeriet tilslutte sig flertallets forslag om, at den mistænkte skal kunne give samtykke til at ophæve de foreslåede begrænsninger. Der henvises til lovforslagets § 9, stk. 4.

Som anført ovenfor under pkt. 3.1.2.2 finder Justitsministeriet, at de foreslåede regler om forholdet til strafferechtsplejen ved gennemførelsen af tvangsindgreb ikke alene bør omfatte de typer af tvangsindgreb, som er omfattet af grundlovens § 72. Justitsministe-